

entorn de pou o aigua, que per tant han de venir d'una evolució mossàrab de PUTEOLUS i no pas de *pujol*. Escrivim nota d'això amb En Mascaró (s. v. *Alputze*).

DERIV.: *Poet*, amb les variants *puet*, *pouet*; com a pròpia del B. Maestrat i Tinença, *poβét* (Rossell, La Jana, Bellestar). En certes serres, sobretot de l'Alt Cardener, sense ser pròpiament una font, és un pou som que sobreix d'aigua, de vegades abundosa, i des d'una gran superfície: p. ex. el *puét* de Bacies, dalt de la Serra del Port del Comte (damunt La Coma, veg. la foto de la Guia del Cardener de Cèsar A. Torras, p. 400); el *puét* o *pujéu* de Torrentaller, a Lladurs, és una pica a on degota l'aigua; un altre a Cambrils d'Odèn (1964). En la mateixa forma ho trobo en algun poble del Priorat (El Lloar, 1936); i en uns quants de valencians de la zona Benicadell-Mariola: en la mateixa capçada de la Penya històrica hi ha el *pojéu* de Benicadell (sobre Beniatjar); la *Font de la Salseta* a Fontanars (mossàrab, FONTE SALSATA 'salada') «és un *poet* però li van fer *étre* per atansar-s'hi a collir aigua». Altrament de *poets*, de diverses naturaleses (aljubs, paratges de barrancs o vessants o muntanya erma, generalment no en hortes), en sé molts: tant al Nord i S. del Princ. (Fígols d. l. Mines, Castelló de Farfanya, Vilabella), com en el P. Val., on encara abunda més (Canet, Borriol, Castelló, Serra, Alcoi, Pego, Busot); i no escasseja a Mallorca (*Poet de Na Fontanella* a Santanyí, < ILLA FONTANELLA). A la frontera ribagorçana hi ha el *puθét* citat, però també la *del Poθét* és una de les grans canals que baixen del Turbó.

Simètricament existeix estereotipat l'ús del vell augmentatiu *poàs*. A Eivissa *Es Poàs*, nom d'una muntanya on hi ha un avenc, en el terme de Corona, i *Es Coll d'as puàs* (1963).

Pouatxo, *p(o)uatxol*, tots dos molt representats com a genèrics i topònims en el Maestrat (en el darrer ja es troba el 1328), certament mossarabisme. *Poetó*: ho he sentit viu pel peu de Montserrat, i allà pel vessant de Collbató hi ha l'Avenc dels *Poetons* (1922). *Poater* (Nebrissa) o més aviat *poataire*, el qui té per ofici de construir pous, és la forma viva a Bna. (un de l'ofici, 1937); *pouaire*.

Poar: derivat comú al cat. amb l'oc. *pozar*, fr. *puiser* i alguns dialectes italians, que possiblement ja es remuntava fins al ll. vg.; *poar* i no pas *pouar* és la forma tradicional i de sempre, única admesa fins al *DOrt.* (1917), que després (*Dfa.*) es decidí mudar en *pouar*: em sembla decisió revisable i no crec que vagi ser asenyada, perquè encara que en les formes accentuades en la *o* molts (la majoria entre els populars) diguin *pōa*, també hi ha qui diu *púa* i bastants *pōa* en el mateix cat. central; i, en els altres dialectes, poc o gens amb diftong; en tot cas en les formes arritzotòniques enlloc no es pronuncia amb diftong sinó *puá* (en part *pōá*: en mall., val. i molt poc cat. occid.). L'ortografia actual invitaria a pronunciar *pauá* (tal com es diu *plaurá*, *maurá* per *plourá*, *mourá* almenys en cat. or.; i també a fora), cosa que alguns certament assajaran i introduirà confusió en la llengua comuna, com a forma ambigua.

Si en casos com *conreuar* o *preuar* o *niuar*, on la forma amb *u* està molt més estesa i on no creava cap inconvenient, s'ha mantingut la variant en vigor sense *-u*, ¿quina solta té introduir-la en *pouar*, on a penes existeix en la llengua viva, i en un cas tan entrebancador? Fou certament un error.

Com dic, la forma *poar* és unànime en tota la història de la llengua i des dels orígens (no conec altra excepció antiga que el *puar* citat en els *CosíTort.*): «El mesex venc a nós, lo celestial Negociador, per reebre la onta e per dar l'onor, e per pendre mort e per dar vida, e per *poar* la honta e la infàmia, per dar glòria», *VidesR*, 2v2, n. 94 (amb *-z*- arcaica en «anà *posar* ayga en un flum», 78r2, traduint ll. *haurire* allí i aquí); *l'InvLC* aplega vuit exemples de *poar* (aigua) en docs. rossellonesos, des de 1369 a 1421 (entre ells «tot hom que trasqués --- d'altre poal o perxa de *poar* ---», *RLR* xv, 41).

«Lo Senyor estec un poc allí, a la frescor de la font, e ell romàs tot sol e --- venc a la font una dona per *pobar* de la font aygua ---», *StVicentF* (*Quaresma*, 159.24); «--- Dones --- / qui bé n'espera / --- / ab garbell *poa*, / vol per la coa / o per la squena / tenir morena, / anguila, viva / ---», *JRoig* (*Spill*, 8540, igual forma en el v. 4268); «la donzella --- deu recomanar si mateixa al Salvador --- après a la gloriosa sua mare, qui de aquella font gloriosa *poba* una gran mar de puritat ---», *Eiximenis* (*Ll. de les Dones*, 16v^o); així mateix en I. de Villena, Fenollar, Albert el Gran i en els textos barcelonins de 1493 i 1599 aduïts pel *DAG.*; en la tradició lexicogràfica a partir de Busa-N. i *OPou*: «*poar* aygua: haurire» (*TbPu.*, 15).

Modernament havia estat també la forma usada pels millors escriptors de totes les regions: «Son peu de petxina rellicsa en la molsa, / y a trossos lo càntir s'enfonza rodant, / del plor que ella feya, la mar que era dolsa, / tornava amargant, / puix l'aygua *poada* cristall n'era y perles, / com gayres no 'n cospas los lliris d'olor, / ---», *Atl.* x, 42b: així, o *puada*, en l'original i en la 1.ª ed., si bé en l'ed. de 1878 el consistori dels J. Flo. hi féu posar els macarrònics *cànter*, *pus*, *pouhada*. Vet aquí, doncs, els inventors d'aquesta galdosa pensada.

«Amic que m'acompanyes per aquest hort de delícies, asseu-te a reposar a vora del pou d'aigua gemada, mentres que jo passo la corda per la corriola i baixo la galleda, i la rabejo per orejar l'aigua abans de *poar-la*», *Coromines* (*La Vida Austerà*, III, § 9, p. 220 = *O. C.*, 732a); «Per tot allò que *poava* en la seua gran cultura inextingible», *Sánchez Gozalbo* (*Bolàngera de Dimonis*, 29).

No altrament en parlar. En l'ús dialectal la forma *pōa* continua essent general en el domini valencià: «hi ha un pou i *pōen* allí l'aigua», *Demús*; «Raja molt la Fonteta de l'Avantcasa? —No, però *pōen* d'ella» *Alfauir* (1962-3) i tortosí (*BDC* III, 106). En els altres dialectes és bastant general la variant *puá* en les formes arritzotòniques: «hi ha dues rues per *puá* l'aigua» *Rigardà*, i en l'energèica i pintoresca maledicció rossellonesa «llamp te *pués!*» *Conat* (1960), «*puá*: sacar